ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ, רבי יהודה
ורבי יוסי ורבי שמעון *אוסרין ~~תולה בדעת~~
אחרים ~~אית ליה ברירה~~ *דתנן מה היא
באותן הימים ר' יהודה אומר הרי היא כאשת
איש לכל דבריה ולכי מיית הוי גיטא אמר
ליה *רב משרשיא לרבא הא ר"ש דתולה
בדעת עצמו לית ליה ברירה ותולה בדעת
אחרים אית ליה ברירה ~~תולה בדעת עצמו~~
~~לית ליה ברירה~~ הא דאמרן ~~תולה בדעת~~
~~אחרים אית ליה ברירה~~ *דתניא הריני
בועליך על מנת שירצה אבא אע"פ שלא
רצה האב מקודשת ר' שמעון בן יהודה
אומר משום רבי שמעון רצה האב מקודשת
לא

ומיחל. מעשר שני מחלל בדיבורא בעלמא על מעות שיש לו בבית דמה שאפשר לו לתקן לגמרי יתקן: **ושותה מיד.** דמאחר שקרא שם יצא לו מידי טבל וכשהוא מוציא יין לשתייתו הוא הנברר לחולין ולכשיהיו לו כלים ויוציא מן הנוד לתרומה הוא הנברר לתרומה ויש ברירה: **ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין.** דלית להו ברירה בתולה בדעת עצמו שהוא עצמו מוציא את היין: **מה היא באותן הימים.** לקמן במי שאחזו (עג.) זה גיטך מעכשיו אם מתי מחולי זה הרי זה גט אם מת מאותו חולי מה היא כל ימי החולי: **כאשת איש.** אם כהן הוא אוכלת בתרומה ואם זינתה בחנק: **ולכי מיית הוי גיטא.** דקתני רישא הרי זה גט ואיירי ר' יהודה במה היא באותן הימים אלמא לא פליג ברישא ולא אמרינן גט לאחר מיתה הוא כיון דאמר מעכשיו ואע"ג דכשנתן הגט הוא מספקא ליה אם יחיה אם ימות ותלה התנאי בדעת מי שמתו וחייו תלוים בידו וכשמת אמרינן הוברר הדבר דמשעת נתינה היה ראוי למות מחולי זה וה"ל גט מההיא שעתא שע"מ כן מסרו ואין זה כשאר תנאים שאדם מתנה בגט שבידו לקיימם ודעתו לקיימם כשמתנה עליהם ולכשנתקיים התנאי הוי גט למפרע דהתם לאו טעמא משום ברירה הוא אבל הכא דאין בידו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אי לאו משום ברירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: **הריני בועליך.** לשם קידושין דאשה נקנית בביאה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשת.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמר בלבו לקידושין גמורים ואפי' לא ירצה אביו:

לא

ומיחל. פי' בקונטרס מחלל בדבורא בעלמא על המעות ושותה בלא הפרשה ואין נראה דדוקא גבי דמאי קתני בהך משנה בסיפא ומחלל על המעות לפי שקבע לו מקום דקתני התם מעשר שני בצפונו או בדרומו דהוי כמו הפרשה דבע"ש בהש"מ איירי כדאמרי' בתוספתא (דדמאי פ"ח) (*דקתני וקדש עליו היום) ולכך בדמאי יכול לקבוע לו מקום דספק חשכה מעשרים את הדמאי אבל בכותים הוי ודאי ולכך לא קתני גבי כותים מעשר שני בצפונו או בדרומו ולא קתני נמי ומחלל על המעות כדקתני גבי דמאי אלא מיחל פי' מתחיל או כמו שפי' ר"ת דמיחל כמו מיהל בה"א פירוש מערב במים ומוזג כמו סבאך מהול במים (ישעיה א) ואחר שבת יפרישו מעשר ראשון ושני כדקתני בתוספתא עשרה הבאים אחריהם תשעה הבאים אחריהם דכיון שאינו יכול לקבוע לו מקום אם היה שותה בלא הפרשה הוה שותה טבל למפרע: **דברי** ר"מ. משמע דאית ליה לר' מאיר ברירה ולרבי יהודה נמי קאמר רבא במסקנא דאית ליה ברירה והכא אסר משום דחייש לבקיעת הנוד ואילו בפרק יש בכור (בכורות דף מח.) גבי נתנו עד שלא חלקו מוקי רבא דר"מ ורבי יהודה כרב אסי דאמר האחין שחלקו מחצה יורשין ומחצה לקוחות אלמא מספקא להו ויש לחלק בין הכא שמברר דבריו ומתנה בפירוש ואומר שאני עתיד להפריש לההיא דאחין שחלקו שאינו מברר כלום ובמרובה (ב"ק דף סט:) דפריך דרבי יוחנן אדר' יוחנן דבההיא דכל המתלקט אית ליה ברירה וגבי אחין שחלקו שמעינן דלית ליה ברירה וחוזר בו הש"ס מתוך קושיא זו הוה מצי לחלק כדפירשנו אלא דניחא ליה למימר לעולם כל הנלקט כדקתני במתני' וניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך ועוד דאי הוה משני הכי אכתי הוה קשיא ליה אידך דרבי יוחנן דאמר לעיל אף אחרון אינו פוסל ולעיל ודאי כי מצריך תרי מילי דרבי יוחנן הוה מצי למימר דצריכי דמההיא דלקוחות הן לא הוה שמעינן דאף אחרון אינו פוסל מטעם דפרישית ובהא טעמא מיתרצה נמי שמואל אדשמואל דבפרק מי שאחזו (לקמן דף עה:) אתקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם *מתי יהא גט אם לא מתי לא יהא גט ולכי מיית הוי גיטא אלמא סבר דיש ברירה ובסוף ביצה (דף לז:) גבי שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות אמר שמואל דחבית נמי אסורה: **רבי** יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין משמע דרבי יוסי לית ליה ברירה וכן בפרק בכל מערבין (עירובין דף לז:) גבי מעשר שני שיש לי בביתי יהא מחולל על סלע שתעלה בידי מן הכיס דא"ר יוסי לא חילל וקשה דתנן במי שאחזו (לקמן דף עג.) גבי מה היא באותן הימים רבי יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא אלמא יש ברירה כדדייק בסמוך ולמאן דמחלק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים ניחא אבל למאן דלא מחלק קשיא וי"ל דהתם בגיטין עומד הדבר להתברר בודאי בהכי או יחיה או ימות אבל הכא יכול להיות שלא יבא לידי הפרשה לעולם או לא יעלה סלע מן הכיס והשתא נמי אתי שפיר דשמואל אדשמואל תימה למאי דס"ד דרבי יהודה לית ליה ברירה א"כ סבר כרבי יוחנן דאמר האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל א"כ לא משכחת דמייתי ביכורים אלא חד בר חד עד יהושע בן נון דאין להן אלא קנין פירות ור' יהודה אית ליה בהחובל (ב"ק דף ל.) לאו כקנין הגוף דמי גבי דין יום או יומים ולרבי יוסי נמי קשיא דהכא סבר דאין ברירה ובהחובל מספקא ליה אי קנין פירות כקנין הגוף דמי או לאו גבי דין יום או יומים וכה"ג דייק הש"ס בסוף השולח (לקמן דף מח.) ותירץ רבינו יצחק דמדין יום או יומים אין ללמוד בעלמא דשאני התם דכתיבי קראי כספו ותחתיו ולהכי לא מייתי לה בהשולח כי מייתי ההיא דשדה אחוזה ועוד אומר רבינו יצחק דדוקא ר' יוחנן אית ליה דמחזירין זה לזה ביובל אבל שאר אמוראי סברי אע"ג דלקוחות הן אין מחזירין דגזירת הכתוב היא דאין מחזירין לענין זה אינם לקוחות ור' יוחנן דסבר מחזירין יפרש טעמו [דרבי יהודה] משום בקיעת הנוד כדמסיק במרובה (ב"ק דף סט.) דלר' יוחנן אית ליה לרבי יהודה ברירה ומתוך ההיא גופא דאחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל חוזר בו מסברא ראשונה: **מה** היא באותן הימים. פי' בקונטרס דקאי ארישא דתנן במי שאחזו (לקמן דף עג.) הרי זה גיטך מהיום אם מתי מחולי זה הרי זה גט אם מת וקאמר מה היא כל ימי החולי וקשה דהתם (דף עג:) פריך עלה בגמ' ולכי מיית הוי גיטא והא אין גט לאחר מיתה ומאי קושיא אי קאי אמהיום א"כ חל גט מחיים ושם פי' בקונטרס דלא קאי אמהיום אלא מילתא באפיה נפשה היא וי"ל דלעולם קאי אמהיום והכי פריך כיון דאמר שהיא כאשת איש אם כן לא חל הגט מחיים אלא לאחר מיתה אם כן לכי מיית היכי הוי גט הא אין גט לאחר מיתה ומשני שאני בעולם פי' מה שאמר מהיום *היינו שיחול הגט שעה אחת קודם מיתתו ולאו דוקא מהיום ממש קאמר אלא כלומר מהיום שאני בעולם דכיון שתולה הדבר במיתתו אינו חושש רק שיחול הגט מחיים וכן משמע בתוספתא דקתני זה גיטך מהיום הימים שבינתים זכאי במציאתה ובמעשה ידיה כו' משמע אע"ג דאמר מהיום לא מהיום ממש קאמר: **ולכי** מיית הוי גיטא אלמא יש ברירה. פי' בקונטרס אע"ג דתנאי הוא צריך ברירה כיון דאין בידו ובשעת התנאי ספק הוא והתנאי מתקיים מאליו ואי לאו משום ברירה לא הוי גט ולא דמי לשאר תנאים שבידו לקיימם ודעתו לקיימם ומיהו הכא על כרחך אי אפשר אלא מטעם ברירה כיון דמוקי לה במי שאחזו (לקמן דף עג:) באומר מעת שאני בעולם פי' שעה אחת קודם מיתתו ואותה שעה שהגט חל אינה מבוררת וידוע וצריך ברירה ומ"מ כדברי רש"י כן הוא אפי' בתנאי צריך ברירה דהריני בועליך על מנת שירצה אבא חשיב לקמן ברירה והא דאמר בפרק בכל מערבין (עירובין דף לז:) הרי זו תרומה על זו אם ירדו גשמים היום כו' הכי נמי דלא הוי תרומה היינו למאן דאית ליה ברירה קאמר תימה דבפרק בכל מערבין (שם דף לו:) אמר רב ליתא למתני' מקמי איו ופריך אדרבה ליתא לאיו מקמי מתני' ומשני לא סלקא דעתך דשמעינן ליה לר' יהודה דלית ליה ברירה דתנן הלוקח כו' והשתא אכתי ליתא לדאיו ולההיא דהלוקח מקמי מתני' דעירובין ומתני' דמי שאחזו דמייתי הכא ומקמי ברייתא דמרובה (ב"ק דף סט.) דקאמר ר' יהודה שחרית אומר בעל הבית כל מה שילקטו כו' דבכל הני אית ליה לר' יהודה ברירה וי"ל דרב מחלק בין תולה בדעתו ובין תולה בדעת אחרים וההיא דהכא ודמרובה הוי תולה בדעת אחרים והתם אית ליה ברירה אבל תולה בדעת עצמו לית ליה ברירה והכי פירושו התם ליתא למתני' דקתני דאית ליה לרבי יהודה ברירה אפי' תולה בדעת עצמו מקמי איו וההיא דהלוקח והא דפריך אההיא דאיו מ"ש לכאן ולכאן דאין ברירה כו' לא לרב פריך דלדידיה דמחלק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים אתי שפיר אלא למי שאינו מחלק פריך ורבי יוחנן נמי דמשני וכבר בא חכם אינו מחלק דלדידיה ודאי ליתא לדאיו מקמי כל הנהו ומיהו קשה דבסוף ביצה (דף לז:) גבי שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות מדקדק דרבי יוחנן לית ליה ברירה מדמפרש מילתא דאיו והא על כרחך ליתא לדאיו כדפירשנו וי"ל דהוה מצי לשנויי הכי אלא דניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך אי נמי כהי דלרבי יוחנן ליתא לדאיו דאמר לר' יהודה אין ברירה מ"מ מוכח שפיר דר' יוחנן לית ליה ברירה מדמשני לה אבל קשה דאפילו בתולה בדעת אחרים שמעי' לר' יהודה דלית ליה ברירה דתנן בשקלים (דף ס:) ומייתי לה בפרק הוציאו לו (יומא דף נה.) דקאמר רבי יהודה לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערובות ומפרש התם טעמא משום חטאת שמתו בעליה ומשום דלית ליה ברירה כדמוכח ההיא דאיו והשתא הא לרב בתולה בדעת אחרים אית ליה ברירה לרבי יהודה ולר' יוחנן ליתא לדאיו ואפי' בתולה בדעת עצמו יש לו ברירה:

בין

יב א מיי' פ"ז מהלכות מעשר הל' א סמג עשין קלה:

[מהרש"ל מוחק זה וצ"ל ועדיין לא קידש]

יג ב מיי' פ"ז מהלכות אישות הלכה א סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לח סעיף ט:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מה היא באותן הימים וכו' היינו שיחול הגט שעה א'. עי' בקדושין דף סד ע"ב תד"ה רבי סבר:

[צ"ל אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ולכי כו']

לקמן עג.

רבינא כצ"ל מ"ד

כתובות סג: